

Preliminarni rezultati istraživanja o potrebama žrtava kaznenih/prekršajnih djela

Đino Đivanović
Documenta
22. veljače, 2018.

O projektu “Prava, podrška, zaštita i kompenzacija žrtava kaznenih djela”

- Trajanje projekta: 1. siječnja 2017. do 30. lipnja 2018.
- Provođitelji projekta:
 - Documenta, Zagreb
 - Bijeli krug Hrvatske, Split
 - Centar za mir, nenasilje i ljudska prava, Osijek
 - Udruga za podršku žrtvama i svjedocima, Vukovar
- Donatori:
 - Europska komisija, Justice program
 - Ured za udruge Vlade RH
 - Grad Zagreb
 - Pokrovitelj konferencije: Ministarstvo pravosuđa RH

Ciljevi projekta i ciljane skupine

CILJEVI:

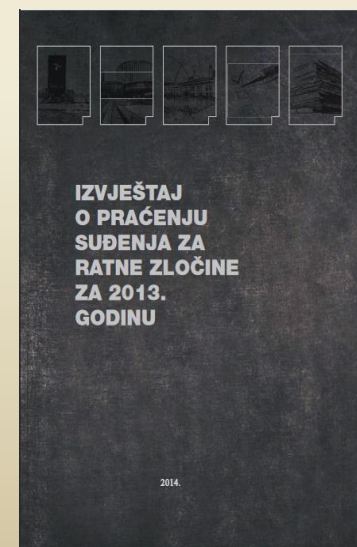
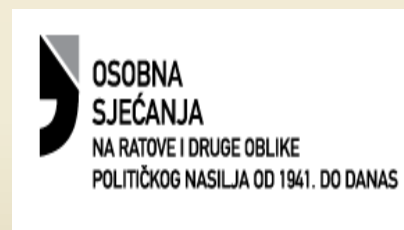
- uspostavljanje sustava prikupljanja i analize podataka (*Central Information Point*) vezanih uz predmete kaznenih djela, koji bi omogućio pregled problematike s kojom se susreću žrtve kaznenih djela te bi poslužio kao alat za prikaz statističkih podataka;
- prikupljanje pouzdanih i ažuriranih podataka o žrtvama kaznenih djela;
- unapređenje implementacije relevantnih zakonskih okvira i usavršavanje znanja i rada stručnjaka u kontaktu sa žrtvama;
- jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva (OCD);
- razvoj međuorganizacijske suradnje, koordinacija i međusobno povjerenje između pravnih subjekata;
- zagovaranje razvoja EU politika vezanih za prava žrtava

CILJANE SKUPINE:

- prvenstveno žrtve kaznenih djela
- OCD-i
- pravni i drugi stručnjaci koji su u kontaktu sa žrtvama

Dosadašnje iskustvo

- **Dokumentiranje** - *Ljudski gubici u Hrvatskoj 1991.-1995.*
- **Usmena povijest** - *Osobna sjećanja na ratove i ostale oblike političkog nasilja od 1941. godine do danas*
- **Civilne žrtve rata** - *Pravo na pravni lijek i reparaciju za žrtve teških kršenja međunarodnog prava o ljudskim pravima i ozbiljnih povreda međunarodnog humanitarnog prava. Potrebe, praksa, preporuke (2012.); Pravo civilnih žrtava rata u Hrvatskoj na reparacije (2013.)*
- **Monitoriranje suđenja za ratne zločine**
- **Integrirana psihološka i pravna podrška žrtvama torture**

Provođenje istraživanja

- Direktan rad sa žrtvama kroz pravnu, psihološku i drugu podršku
- U suradnji s partnerskim organizacijama te drugim organizacijama civilnog društva srodnog djelovanja
- Terenski rad (grad Zagreb i okolne županije)
- U suradnji s institucijama (policija, CSS, ODO, ŽDO, sudovi, odjeli za podršku žrtvama i svjedocima)
- U suradnji s odvjetnicima
- Nacionalni pozivni centar 116006
- Digitalizacija prikupljenih podataka
- Analiza prikupljenih podataka kroz info sustav *Documente*
- *Najmanji broj intervjuiranih žrtava kaznenih djela (direktnih/indirektnih) 200*

Smjernice Direktive 2012/29/EU

(64)

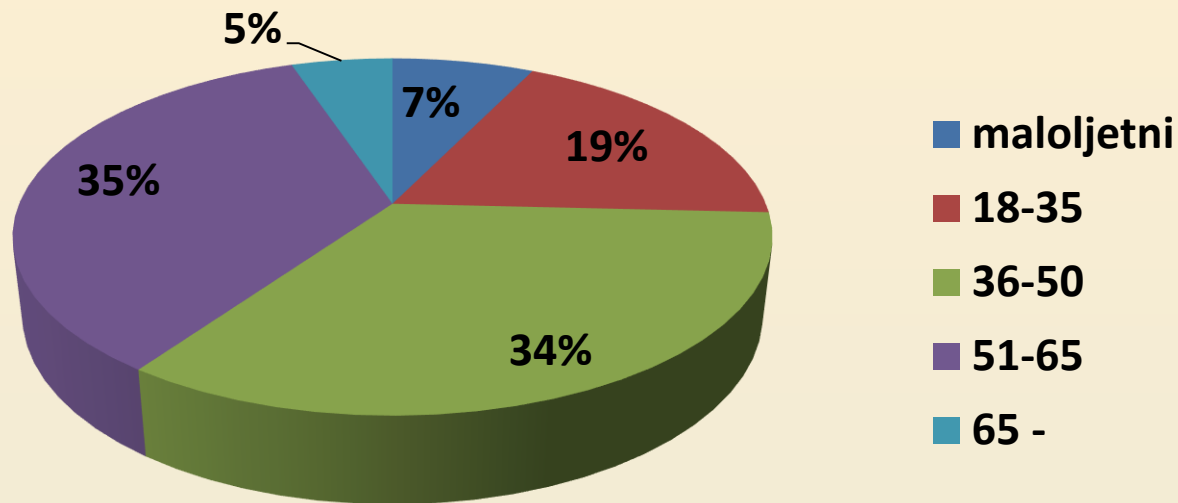
- **Sustavno i primjereno skupljanje statističkih podataka** prepoznato je kao ključna sastavnica djelotvornog oblikovanja politika na području prava određenih u ovoj Direktivi. Kako bi se olakšala evaluacija primjene ove Direktive, države članice bi Komisiji trebale priopćavati odgovarajuće statističke podatke o primjeni nacionalnih postupaka na žrtve kaznenih djela, uključujući barem broj i vrstu prijavljenih kaznenih djela i, ako su takvi podaci poznati i dostupni, broj, dob i spol žrtava. Odgovarajući statistički podaci mogu uključivati podatke koje su **skupila pravosudna tijela i tijela kaznenog progona** te, što je više moguće, administrativne podatke koje su skupile **zdravstvene službe i službe socijalnog osiguranja te javne i nevladine službe za potporu žrtvama ili službe za popravljavanje štete i druge organizacije koje rade sa žrtvama kaznenih djela.**

Tijek istraživanja

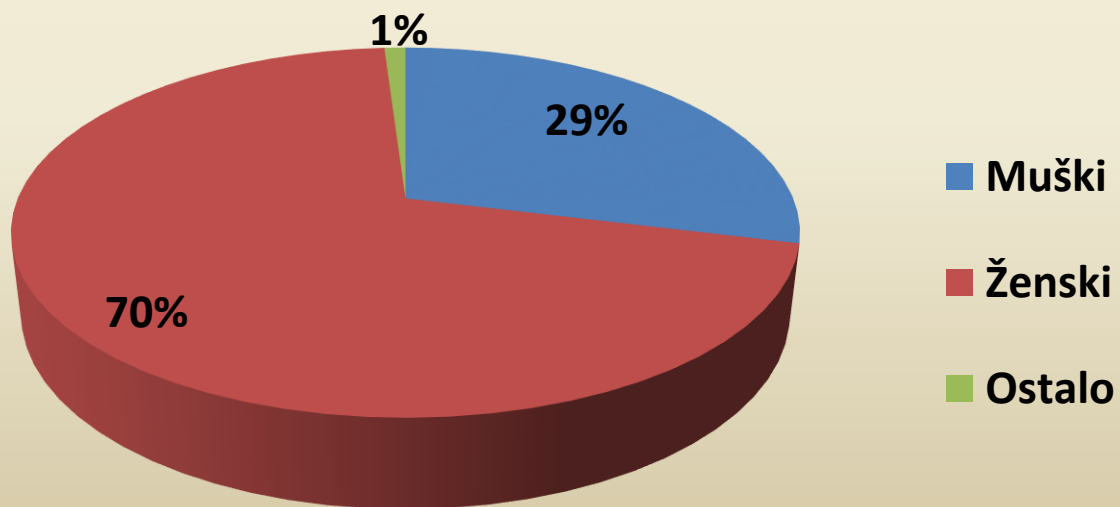
- N – 97
- 30. travnja 2018.
- Zaključni izvještaj

Dobna/spolna struktura

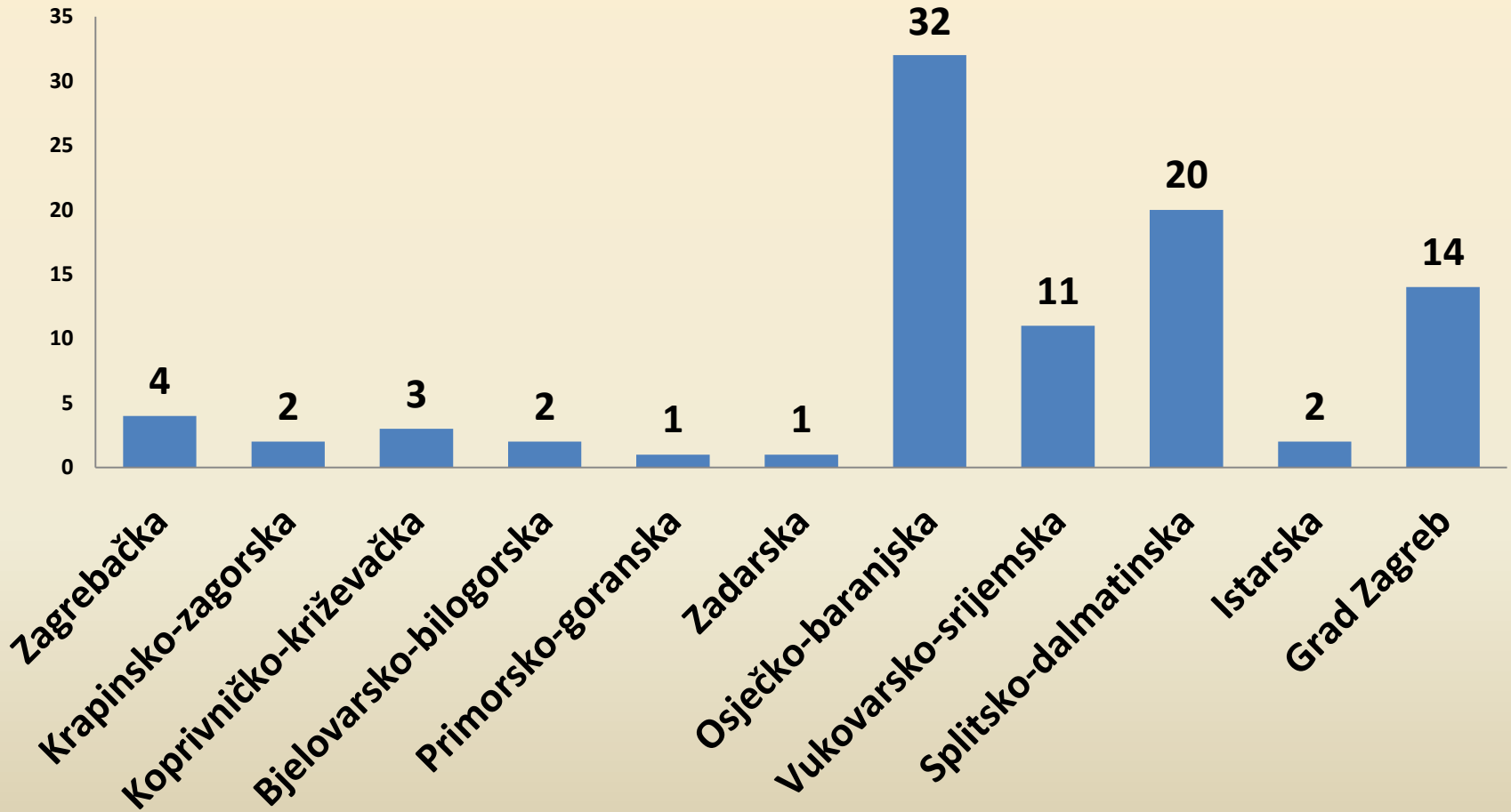
DOB

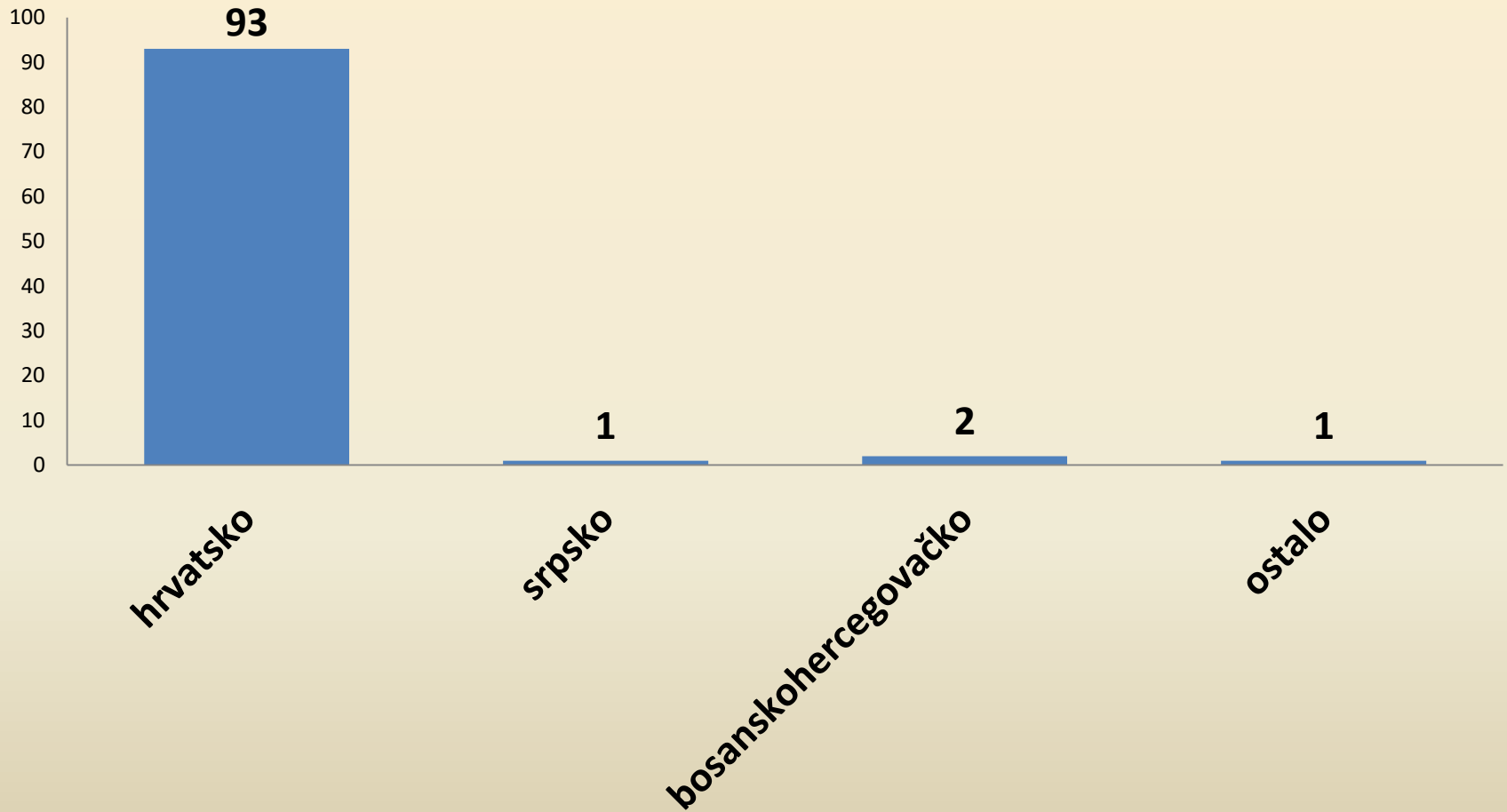
SPOL

Prebivalište/županije

Državljanstvo

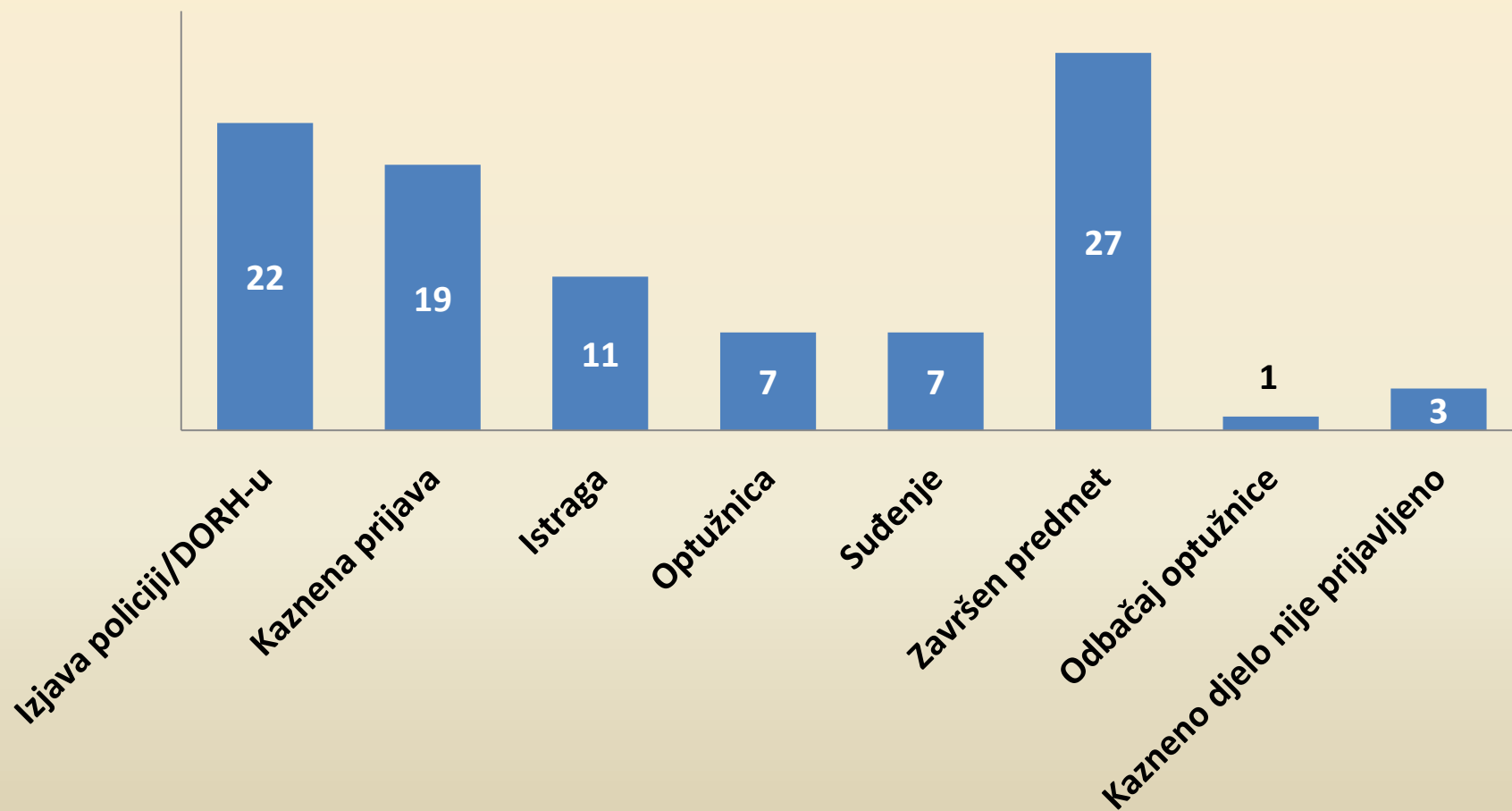

Vrsta kaznenog djela/prekršaja

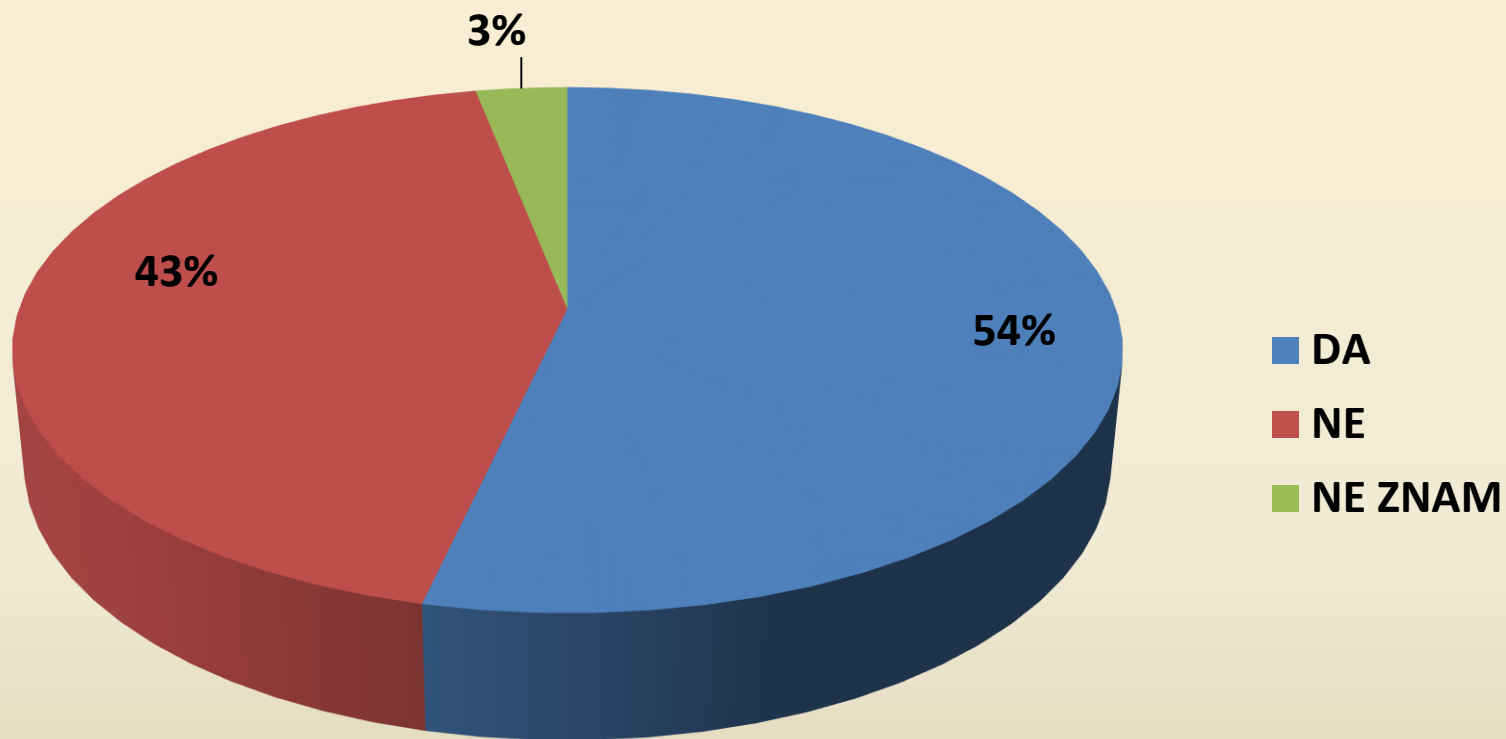
N - 97

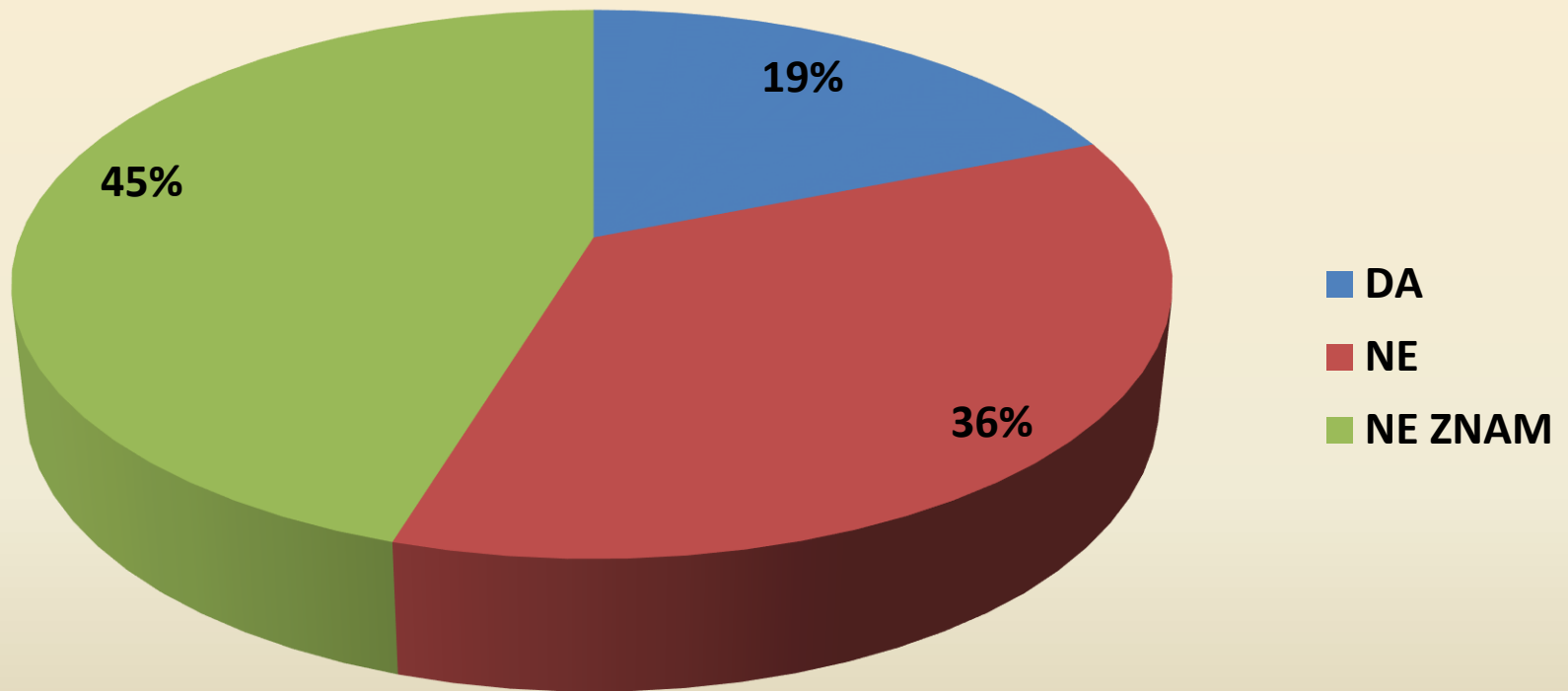
Stadij kaznenog postupka

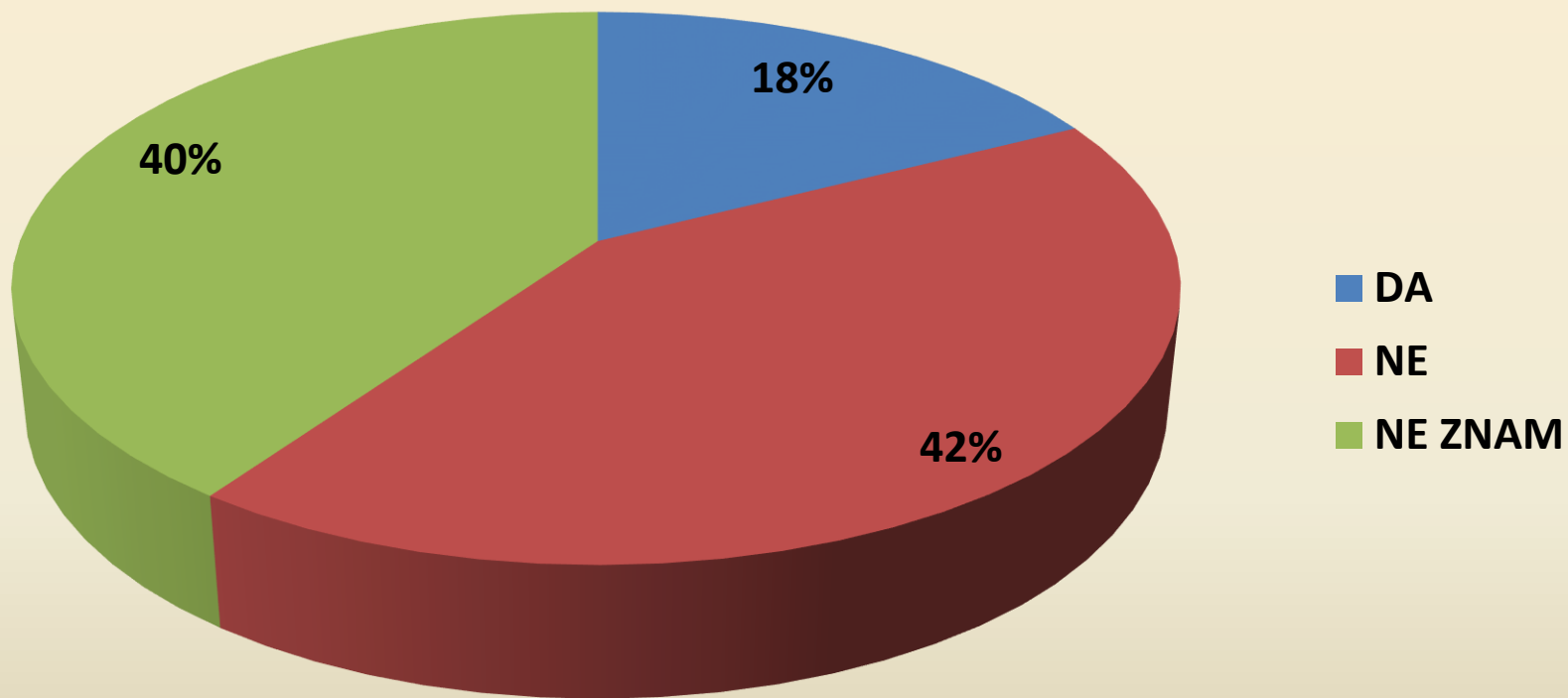
Je li zaprimljena uputa o pravima žrtve?

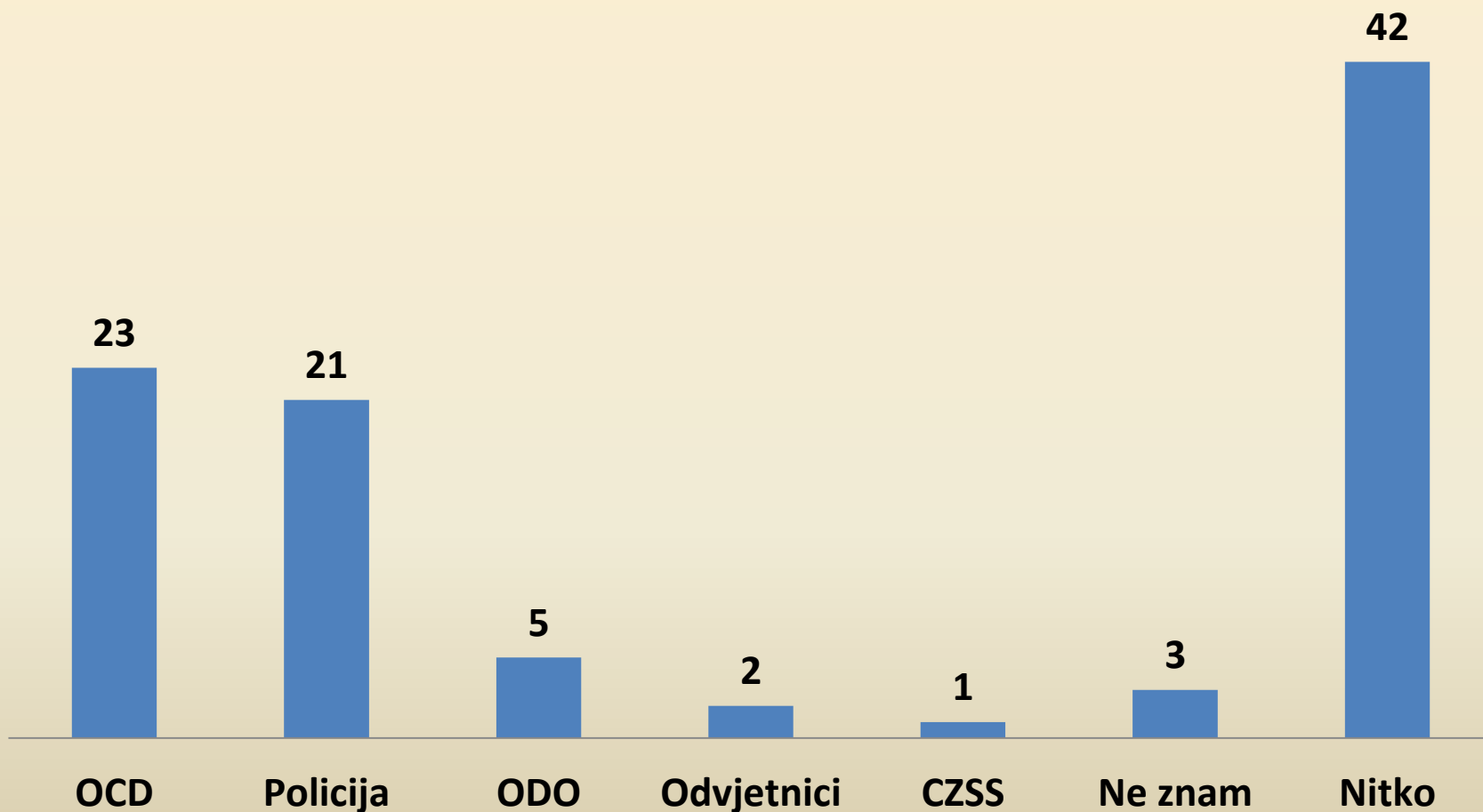
Jesu li zaprimljene upute bile jasne?

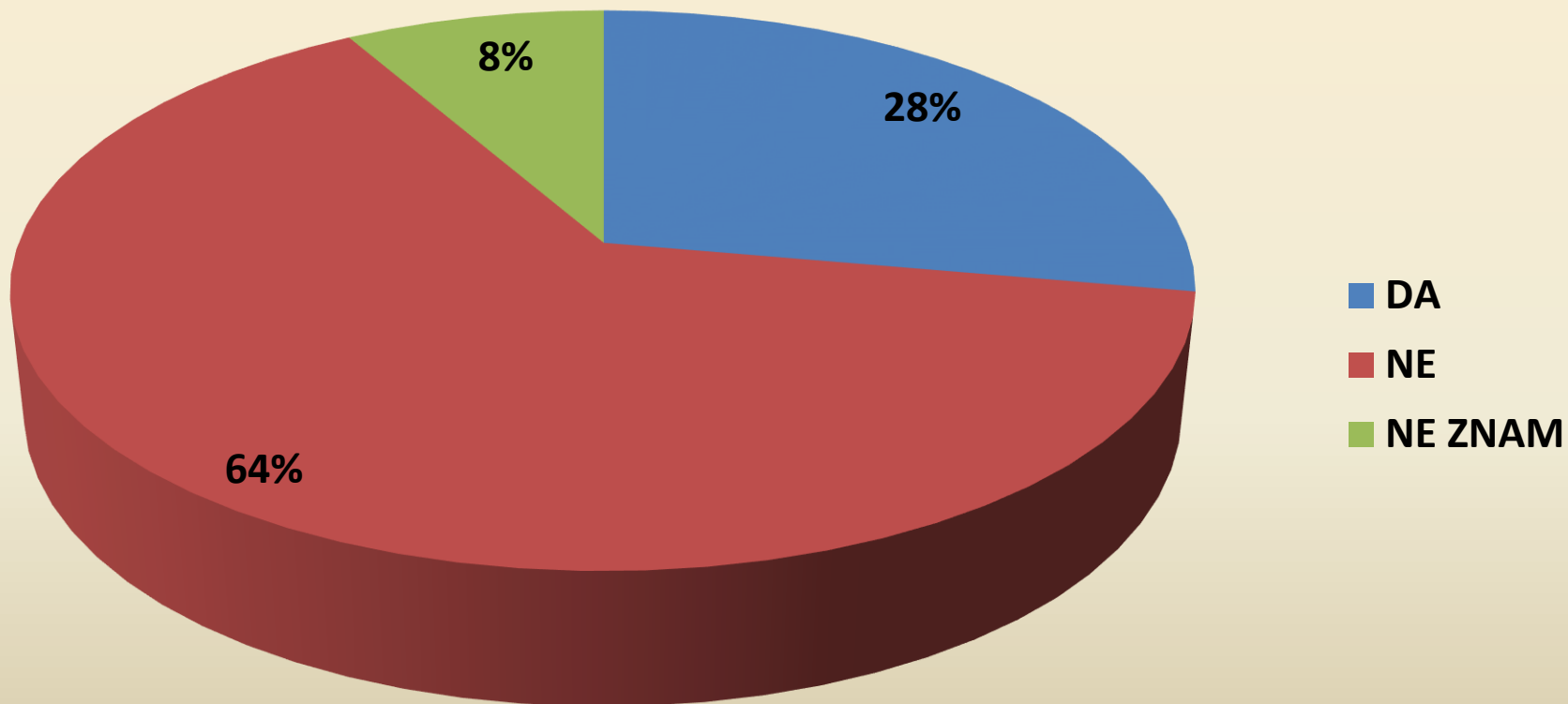
Jesu li dobivena dodatna pojašnjenja?

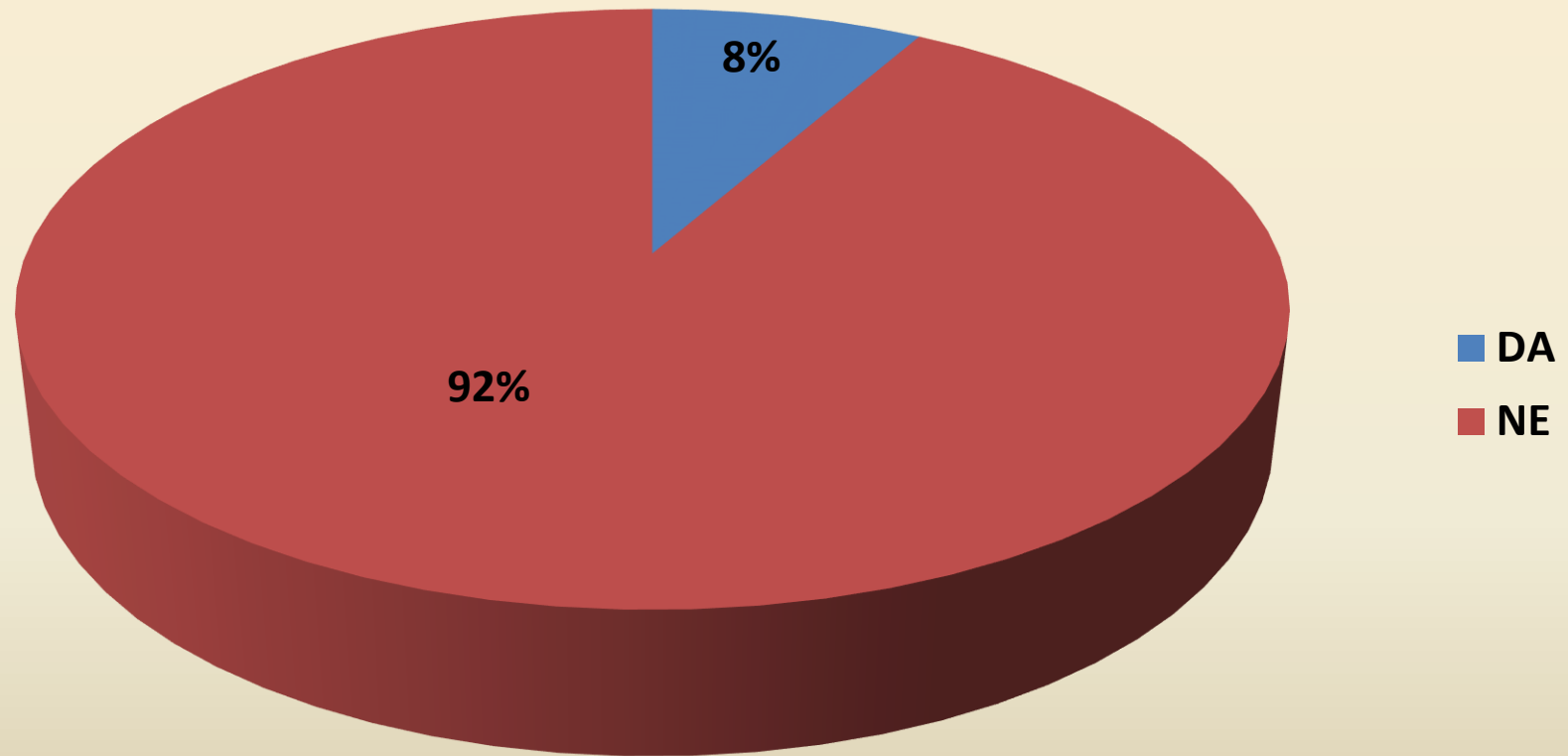
Tko je uručio uputu i dao pojašnjenja?

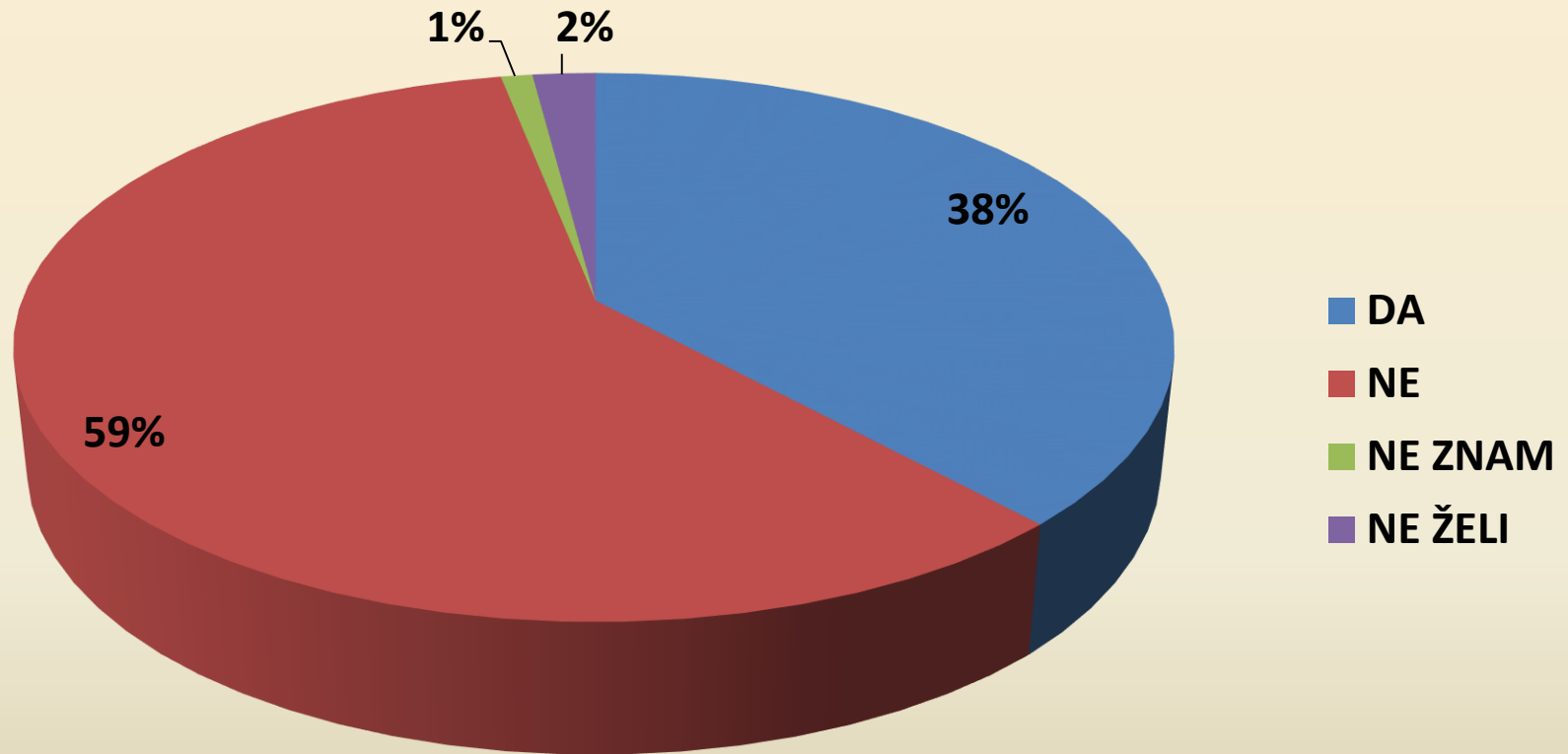
Je li zatraženo pravo na sudjelovanje u
sudskom postupku u svojstvu
oštećenika? N-72

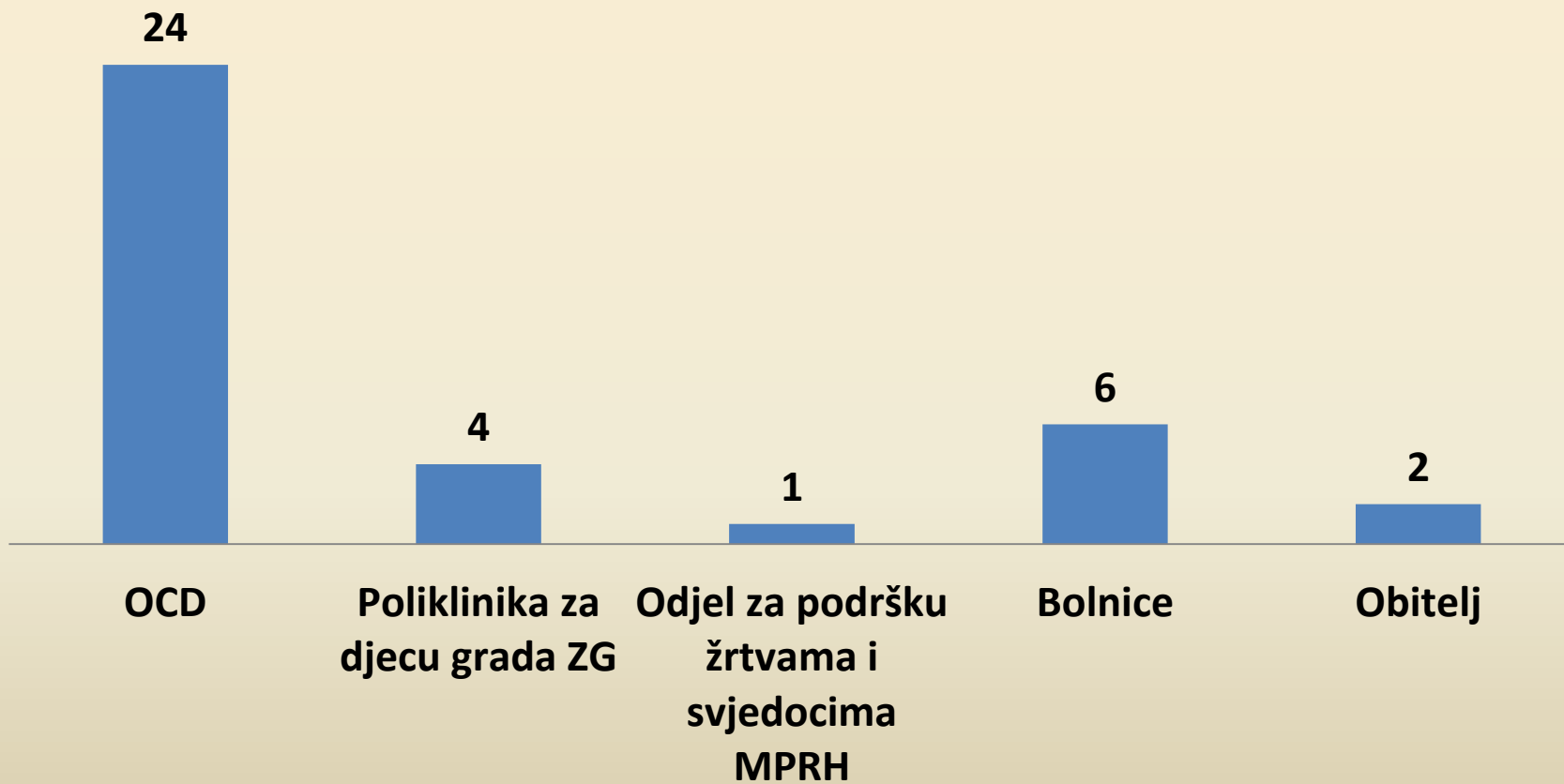
Je li ostvareno pravo na pratnju osobe od povjerenja pri davanju iskaza?

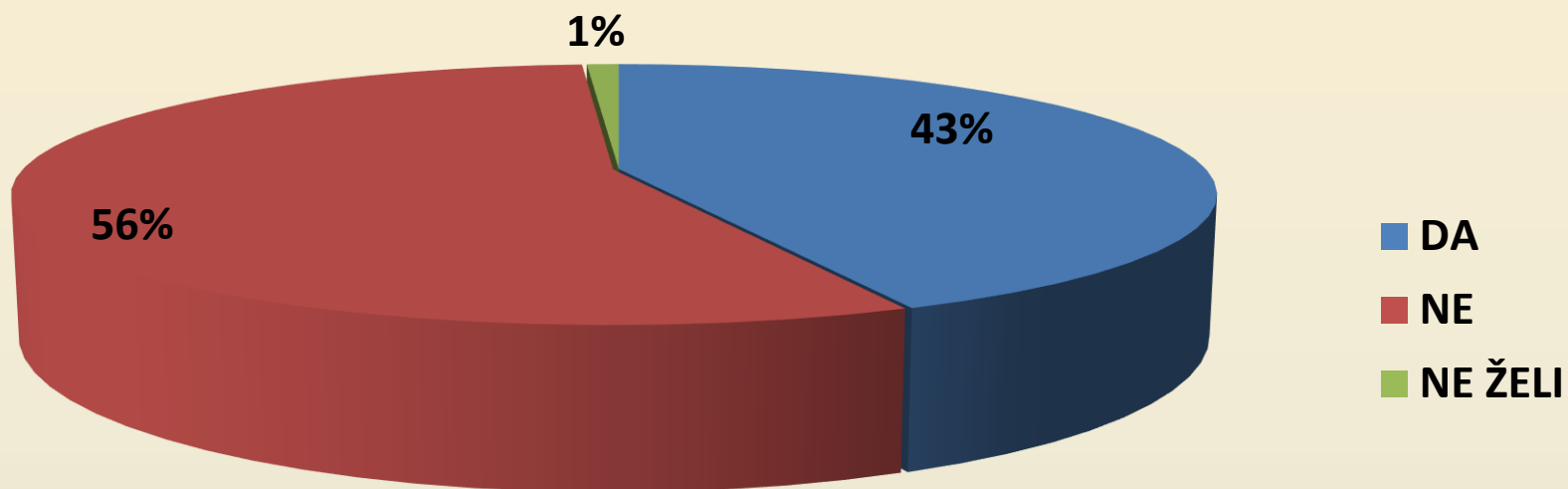
Je li ostvaren neki vid psihološke pomoći/podrške?

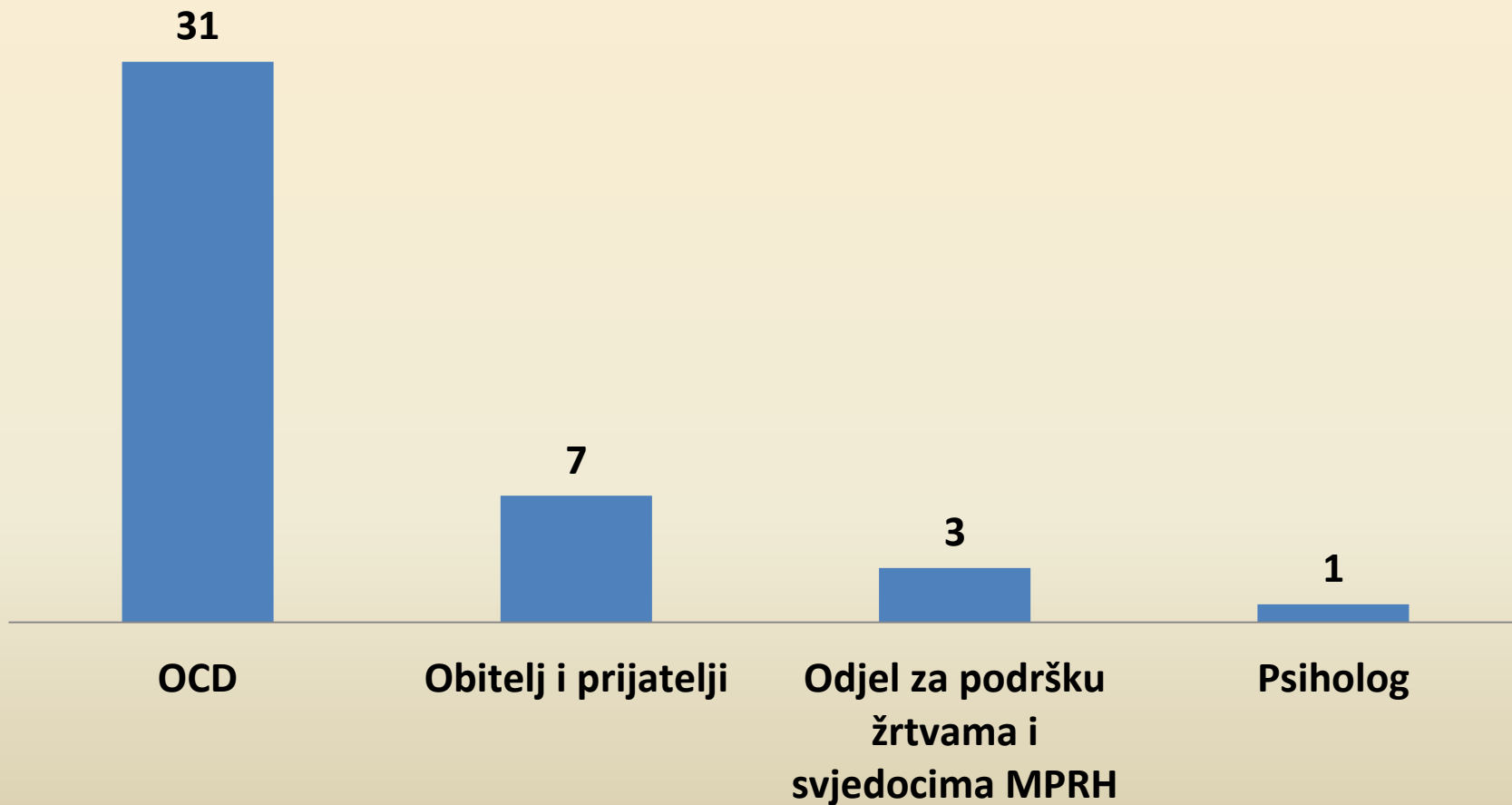
Od koga je dobivena psihološka pomoć/podrška? N-37

Jeste li ostvarili neki vid emocionalne podrške?

Od koga je dobivena emocionalna podrška? N-42

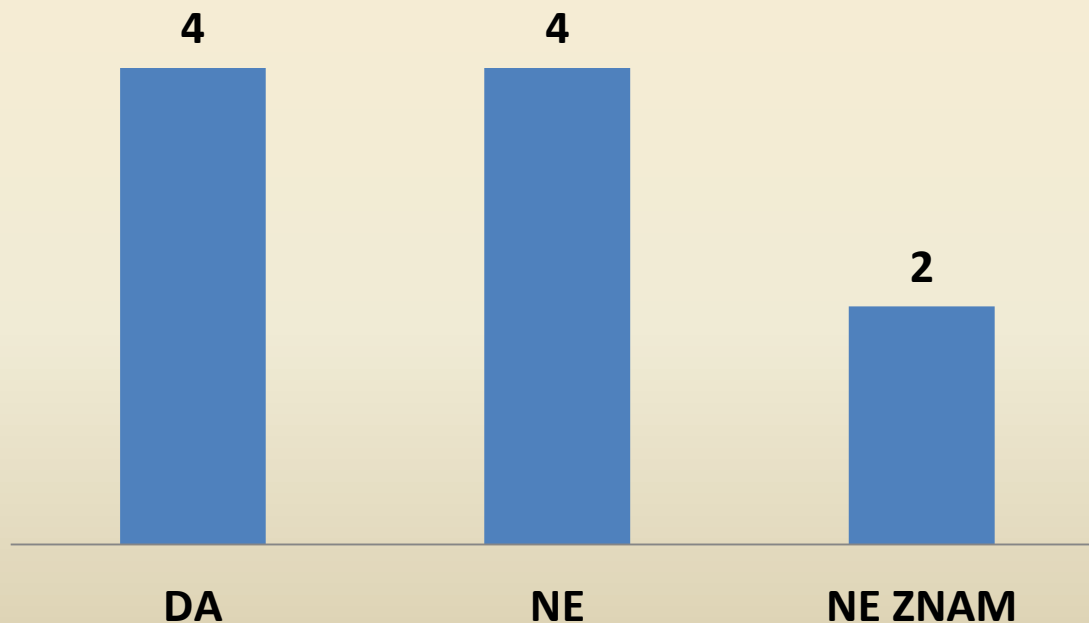
Na čiji je teret ostvareno pravo na opunomoćenika?

- Sveukupno je **14 ispitanika** ostvarilo pravo na opunomoćenika
- Od toga je **10 ispitanika** moglo ostvariti pravo na opunomoćenika na teret proračunskih sredstava
- **6 ispitanika** ostvarilo je to pravo

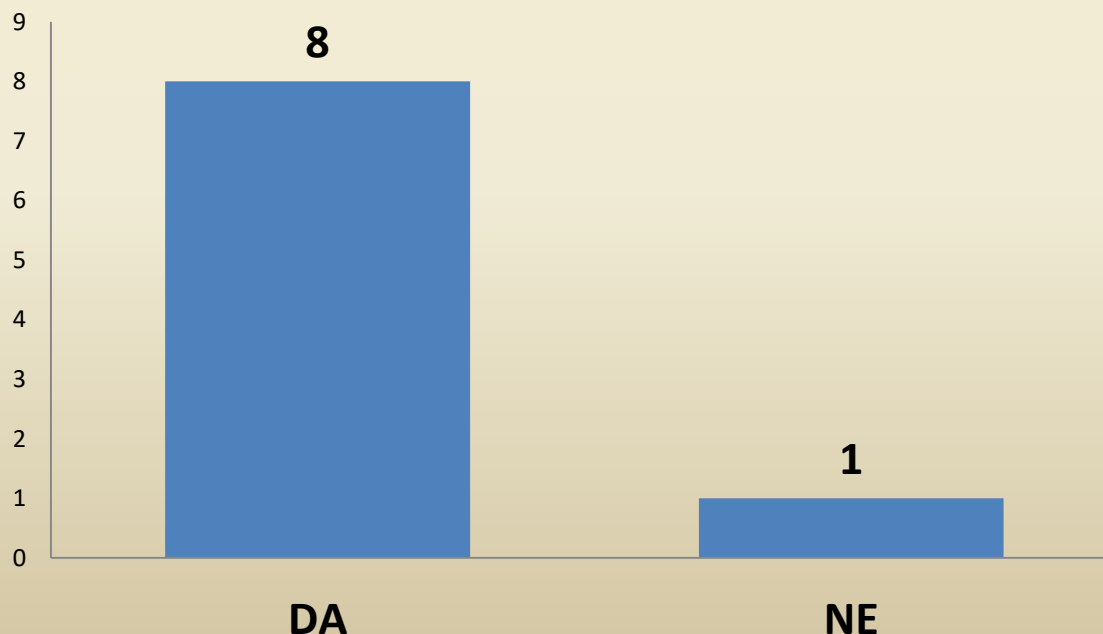
Je li dobivena stručna pomoć savjetnika?

- Od 10 mogućih slučajeva ostvarenja prava na stručnu pomoć savjetnika, ona je ostvarena u 4 slučaja.

Je li ostvareno pravo na zatvorenu raspravu i povjerljivost podataka?

- Ovo pravo ostvareno je u **8 slučajeva**
- U **7 slučajeva** rasprava je zatvorena zbog karaktera kaznenog djela (žrtva djeteta, žrtve k.d. protiv spolne slobode)
- U **jednom slučaju** je rasprava zatvorena (kako se može iščitati iz upitnika) nakon provođenja pojedinačne procjene žrtve

Koji oblik podrške biste rado ostvarili te od koga očekujete takav oblik pomoći?

- “Upoznavanje s pravima te pomoć u ostvarenju istih već prilikom prijave u policijskoj stanici”
- “Socijalnu pomoć od države, češće povratne informacije o postupku”
- “Viši mehanizam zaštite pri svjedočenju (izbjeći susret s okrivljenikom), izmjenu zakona o kaznenom postupku”
- “Savjetodavnu pomoć te pružanje emocionalne podrške zbog pretrpljenog straha”
- “Emocionalnu i psihološku pomoć kod same prijave kaznenog djela/prekršaja te više ljudskosti od policijskih službenika”

- “Čovječno postupanje i educiranost policije”
- “Informacije dostupne na internetu, žurnije djelovanje institucija, postupci su predugački i prezamorni”
- “U trenutku kada se daje iskaz policiji u svojstvu svjedoka, bilo bi u redu da imamo pravnu pa i psihološku pomoć od strane nekakvog odjela”
- “Na policiji bi žrtvi trebali objasniti gdje može dobiti psihološku i emocionalnu podršku jer je ovaj broj 116 006 slučajno našla na internetu i zadovoljna je načinom na koji rade sa žrtvama te joj takav anonimni oblik pomoći odgovara”
- “Uputu o svim pravima i tijeku postupka na jednom mjestu”

Dodatne napomene/iskustva ispitanika

- “Sustav je korumpiran, ide se u korist počinitelja, pravosuđe funkcionira na način “plati pa se rugaj””
- Ispitanica je doživjela prekršajne suce kao psihologe i razumnu gospodu koja su znali rezonirati tko je počinitelj a tko žrtva
- Veliki strah od svjedočenja i stigmatizacije

- Nije ostvareno pravo na davanje iskaza bez okrivljenika te nije pružena podrška na sudu, dok su tijekom ročišta izrečene prijetnje smrću na koje sudac nije reagirao
- Državni odvjetnik nije dopustio pratnju osobe od povjerenja pri davanju iskaza (majka žrtve oštećenika) pod izgovorom: “Nije vam ovo nogometna utakmica”
- Žrtva je zatočena s mlt. djecom u hangar na Veleprometu i pred njima silovana u prosincu 91. Pritom misli da je i mlt. kći (koja je pokušala samoubojstvo prije 4 godine) silovana, a sin je izvršio samoubojstvo u Njemačkoj prije 4 godine. Žrtva nije prijavljivala zločin jer se boji, i kako je rekla: “Srpkinja sam, tko bi mi vjerovao da su me moji silovali?”

Hvala na pažnji!

Konferencija povodom obilježavanja Europskog dana žrtava kaznenih djela 22. veljače 2018.

